

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ความเปลี่ยนแปลงของความรู้ กระแสโลกาภิวัตน์และเทคโนโลยี ทำให้ศตวรรษที่ 21 เป็นยุคแห่งความรู้ องค์กรต่างๆ มีความต้องการแรงงานที่มีความรู้ ทักษะ และความสามารถในการเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ ซึ่งส่งผลกระทบต่อคุณภาพการศึกษาที่ต้องเน้นให้ผู้เรียนมีทั้งความรู้และทักษะที่สำคัญต่อการประกอบอาชีพ คือ ทักษะชีวิตและการทำงาน ทักษะด้านสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี และทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม สถานศึกษาจึงต้องปรับเปลี่ยนแนวทางการจัดการศึกษาและการเรียนรู้ให้เป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ที่พร้อมจะปรับเปลี่ยนความรู้และทักษะขององค์กรให้ดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง ไม่ยึดติดกับความรู้และวิธีการแบบเดิม องค์กรจึงต้องมีการเสาะแสวงหาความรู้ที่สำคัญสำหรับพัฒนาบุคลากรที่มีอยู่ให้มีคุณสมบัติเหมาะสมกับงาน และจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนวิธีการทำงานและการเรียนรู้ของบุคลากร โดยถือว่าการเรียนรู้ต้องเป็นผลที่เกิดขึ้นจากการทำงาน (เข็มทอง ศิริแสงเลิศ, 2561 : 1-9)

การเรียนรู้ขององค์กรในศตวรรษที่ 21 ถือว่าทักษะในการเรียนรู้มีความสำคัญ ดังนั้นการจัดการเรียนรู้ในยุคศตวรรษที่ 21 ผู้เรียนทุกระดับชั้นต้องได้รับการปลูกฝังและพัฒนาอย่างต่อเนื่องและจริงจังเพื่อให้เกิดทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วย ความรู้ในวิชาแกนที่สำคัญ ได้แก่ ภาษาอังกฤษ การอ่าน และภาษาที่สำคัญของโลก วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ ภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ การปกครองและหน้าที่พลเมือง ศิลปะ การมีจิตสำนึกที่ดีต่อโลกและสิ่งแวดล้อม และการดูแลสุขภาพควบคู่กันไป ทักษะที่จำเป็น ได้แก่ ทักษะชีวิตและการทำงาน ทักษะด้านสารสนเทศ ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม ได้แก่ ทักษะการคิดขั้นสูง และการสร้างสรรค์สิ่งใหม่ การคิดอย่างมีวิจารณญาณและแก้ปัญหา การสื่อสารและการร่วมมือกันทำงาน ซึ่งเป็นทักษะสำคัญสำหรับการเรียนรู้และการปฏิบัติงานให้ประสบผลสำเร็จ สามารถทำงานและอยู่ร่วมกับคนต่างวัฒนธรรมและมีวิถีชีวิตที่หลากหลายได้เป็นอย่างดี (เข็มทอง ศิริแสงเลิศ, 2561 : 10; วัชรรา เล่าเรียนดี ประณัฐ กิจรุ่งเรือง และอรพิน ศิริสัมพันธ์, 2560 : 15-18)

แผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2560-2579) ได้กำหนดเป้าหมายของการพัฒนาคุณภาพการศึกษาไว้ 2 ด้าน ได้แก่ เป้าหมายด้านผู้เรียน (Learner aspirations) โดยมุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคนให้มีคุณลักษณะและทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 คือ ทักษะ 3Rs8Cs และเป้าหมายของการจัดการศึกษา (Aspirations) 5 ประการ ได้แก่ (1) ประชากรทุกคนเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพและมี

มาตรฐานอย่างทั่วถึง (2) ผู้เรียนทุกคน ทุกกลุ่มเป้าหมายได้รับบริการการศึกษาที่มีคุณภาพตาม มาตรฐานอย่างเท่าเทียมกัน (Equity) (3) ระบบการศึกษาที่มีคุณภาพ สามารถพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุ ชีตความสามารถเต็มตามศักยภาพ (Quality) (4) ระบบการบริหารจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ เพื่อการลงทุนทางการศึกษาที่คุ้มค่าและบรรลุเป้าหมาย (Efficiency) และ (5) ระบบการศึกษาที่ สสนองตอบและก้าวทันการเปลี่ยนแปลงของโลกที่เป็นพลวัตและบริบทที่เปลี่ยนแปลง (Relevancy) (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560) สอดคล้องกับนโยบายการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2561: 6-18) ซึ่งมีกลยุทธ์การพัฒนา คือ (1) การ ปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรทุกระดับการศึกษาให้เอื้อต่อการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนเป็นรายบุคคล มีทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 นำไปสู่การจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำ (Career education) (2) พัฒนาผู้เรียนทุกคนให้มีความรักในสถาบันหลักของชาติ และยึดมั่นการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีทัศนคติที่ดีต่อบ้านเมือง มีหลักคิดที่ถูกต้อง เป็นพลเมืองของ ชาติ และพลเมืองโลกที่ดี มีคุณธรรมจริยธรรม (3) พัฒนาคุณภาพของผู้เรียนให้มีทักษะการเรียนรู้ใน ศตวรรษที่ 21 มีความเป็นเลิศด้านวิชาการ นำไปสู่การสร้างขีดความสามารถในการแข่งขัน (4) พัฒนา ผู้เรียนให้มีทักษะอาชีพและทักษะชีวิต มีสุขภาวะที่ดีสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข (5) การจัดการศึกษาเพื่อการบรรลุเป้าหมายโลกเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน (SDGs) เพื่อสร้างเสริม คุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (6) พัฒนาคุณภาพ ผู้เรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ และ (7) ส่งเสริมสนับสนุนให้สถานศึกษานำ Digital technology มาใช้ในการจัดการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียนเป็นรายบุคคลตามสมรรถนะ ความต้องการ และ ความถนัด สร้างสังคมฐานความรู้ (Knowledge-based society) เพื่อการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอด ชีวิต ดังนั้นการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยมีเป้าหมายเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน จึงจำเป็นต้อง พัฒนาคณาจารย์และครูผู้สอนให้มีคุณลักษณะและมีความรู้ความเข้าใจเพื่อพร้อมรับสถานการณ์ที่จะ เปลี่ยนแปลงต่อไปทั้งในปัจจุบันและอนาคต ทั้งนี้เพราะบุคลากรและครูเป็นผู้ใกล้ชิดกับผู้เรียน และ เป็นผู้มีส่วนสำคัญที่จะได้พัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะและทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 สอดคล้องกับเป้าหมายที่กำหนดไว้ในแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579 และนโยบายของ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ปัจจุบัน การพัฒนาครูให้มีความเป็นมืออาชีพและเป็นผู้มีสมรรถนะที่เด่นชัด ได้แก่ สมรรถนะด้านการออกแบบและวางแผนการจัดการเรียนการสอน สมรรถนะด้านการจัดการชั้นเรียน และบรรยากาศที่ส่งเสริมการเรียนรู้ สมรรถนะด้านการประเมินการเรียนรู้ และสมรรถนะด้านการ พัฒนาตนเองและวิชาชีพครูอย่างต่อเนื่องนั้นมีรูปแบบที่นำไปใช้อย่างแพร่หลายและเป็นที่ยอมรับ เช่น การอบรม การศึกษาดูงาน การฝึกปฏิบัติ การนิเทศ การประชุมและสัมมนา เป็นต้น ซึ่งรูปแบบ เหล่านี้ทำให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกัน ความร่วมมือ การเปิดใจรับฟัง เรียนรู้ เพื่อแก้ปัญหาและ

เปลี่ยนแปลงร่วมกันน้อย และยังปรากฏว่าผลเชิงประจักษ์ในแง่ของการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนยังไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร อาทิเช่น ผลการสอบ PISA ผลการทดสอบระดับชาติ (O-NET) และ NT เป็นต้น การนำแนวคิดการพัฒนาครูที่เกิดจากความต้องการจำเป็นของครูและบุคลากรในสถานศึกษา ร่วมมือรวมพลังกันพัฒนาและยกระดับคุณภาพการศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของการพัฒนาใน ลักษณะของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ทำให้ครูได้เรียนรู้และเผชิญสถานการณ์ในชั้นเรียน แล้ว สามารถแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้นได้ (ปรณัฐ กิจรุ่งเรือง และอรพิน ศิริสัมพันธ์, 2561 : 19) ทำให้ครูเกิด กระบวนการเรียนรู้ด้วยตนเองของครู (สุมน อมรวิวัฒน์, 2546) เกิดการพัฒนาและการเรียนรู้ใน กระบวนการทำงานที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น (White, 2004) ส่งผลกระทบเชิงบวกต่อการ พัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ (Stoll. et al., 2003)

ประเทศไทยตระหนักถึงความสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามแนวคิดชุมชนแห่ง การเรียนรู้ทางวิชาชีพ โดยนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีงบประมาณ พ.ศ. 2558 ได้กำหนดกลยุทธ์การดำเนินงานเพื่อส่งเสริมให้เกิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ของครูในพื้นที่ใน โรงเรียนเดียวกัน และระหว่างโรงเรียนหรือองค์กรอื่น ๆ ตลอดจนแผนการศึกษาแห่งชาติฉบับ ปรับปรุง (พ.ศ. 2552-2559) กรอบการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552-2561) และ นโยบายทางการศึกษาที่มุ่งเน้นการปฏิรูปการศึกษอันเป็นรากฐานสำคัญในการพัฒนาคนของ ประเทศเพื่อเสริมสร้างศักยภาพในการแข่งขันกับนานาชาติประเทศทำให้กระแสชุมชนแห่งการ เรียนรู้ทางวิชาชีพเริ่มได้รับการกล่าวถึงในกลุ่มของนักวิชาการและนักการศึกษาไทยและมีการ ศึกษาวิจัยกันอย่างแพร่หลายในปัจจุบัน (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2552)

การสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ideo อำนวยการ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ของผู้บริหาร ครู บุคลากรทางการศึกษา และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเพื่อให้เกิดการร่วมมือ รวมพลังในการพัฒนาการปฏิบัติงานของตนเองเพื่อสร้างความเข้มแข็งทางวิชาการและวิชาชีพ การที่ ครูมีความรู้ มีทักษะที่เหมาะสม และมีสมรรถนะที่ดีย่อมส่งผลโดยตรงต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียน (Darling-Hammond, 1999; Brookfield & Stephen, 1995) จากการศึกษาวิจัย ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพ (PLC) พบว่า การให้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ วิชาชีพเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารขับเคลื่อนโรงเรียนนั้นเป็นแนวทางที่มีประสิทธิภาพและส่งผลดีต่อ การพัฒนาคุณภาพการศึกษา เป็นการยกระดับการศึกษาทั้งระบบ และพัฒนาคุณลักษณะของผู้เรียน ให้ทัดเทียมกับสากล เสริมสร้างทักษะการเรียนรู้แห่งอนาคต อีกทั้งเป็นการปฏิรูปครูและบุคลากร ทางการศึกษาให้เห็นความสำคัญของการออกแบบ การจัดการเรียนการสอน และการประเมินผล ผู้เรียนให้ตรงตามความต้องการของตัวผู้เรียนเองและต่อสังคม ทั้งนี้ การยกระดับมาตรฐานคุณภาพ การศึกษาให้ได้ผลดีนั้นกระทำได้ยากหากขาดความร่วมมือร่วมใจกันระหว่างผู้บริหาร ครูและบุคลากร ทุกคนในโรงเรียน หรือโรงเรียนใดโรงเรียนหนึ่งกระทำโดยลำพังโดยปราศจากการให้ความร่วมมือกัน

ระหว่างโรงเรียนหรือบริหารจัดการกันเป็นกลุ่ม การสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพ (PLC) จึงควรได้รับการส่งเสริมให้มีขึ้นโดยอาศัยความร่วมมือภายในกลุ่มโรงเรียนระดับพื้นที่ให้เกิดเป็นความร่วมมือกันเพื่อการให้บริการทางการศึกษาแก่ผู้เรียนตอบสนองความต้องการทางการศึกษาแก่ประชาชนในพื้นที่ (มินตรา ลายสนิทเสรีกุล และปิยพงษ์ สุเมตติกุล, 2557 : 394)

โรงเรียนจอมพระประชาสรรค์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 จัดการศึกษาในรูปแบบสหศึกษาระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 จากผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา ปีการศึกษา 2561 มีจุดควรพัฒนาด้านคุณภาพผู้เรียน คือ (1) ควรจัดกิจกรรมหรือโครงการเพื่อส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพผู้เรียนเสริมสร้างสมรรถนะที่สำคัญตามหลักสูตรส่งเสริมกิจกรรมการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่มสาระอย่างต่อเนื่อง ตลอดจนดำเนินการตามโครงการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้แก่แก่นักเรียนอย่างหลากหลายและเข้มข้นมากขึ้นเพื่อเป็นการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้ เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานระดับชาติต่อไป (2) ควรกำกับ ติดตาม และแก้ปัญหา ผู้เรียนที่มีปัญหา ให้มีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารให้เหมาะสม ปลอดภัย มีประสิทธิภาพ อย่างต่อเนื่อง (3) ควรยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการทดสอบทางการศึกษาระดับ ชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ของนักเรียนให้อยู่ในเกณฑ์มาตรฐานระดับชาติ และมีค่าเฉลี่ยในแต่ละรายวิชาทุกวิชาสูงกว่าค่าเฉลี่ยระดับประเทศ (4) ควรส่งเสริมความรู้ความสามารถในการสร้างนวัตกรรมของนักเรียนอย่างต่อเนื่อง หลากหลายรูปแบบ และควรจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาศักยภาพนักเรียนให้หลากหลายตาม ความต้องการโดยเฉพาะนักเรียนกลุ่มที่เรียนอ่อน และจุดเน้นกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียน เป็นสำคัญ คือ ครูควรจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ สะเต็มศึกษา (STEM Education) ผ่าน ประสบการณ์ในกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก เช่น กิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้โครงงานเป็นฐาน (Project-Based Learning) หรือกิจกรรมการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem-Based Learning) ที่ช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนมีทักษะและสมรรถนะที่สอดคล้องกับความต้องการที่เปลี่ยนแปลง ไปตามสังคมปัจจุบันและความก้าวหน้าในศตวรรษที่ 21 อย่างต่อเนื่องและยั่งยืน ส่งเสริมและพัฒนา ทักษะการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของครูและ การใช้ภาษาอังกฤษในการจัดการเรียนการสอน ทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ครูควรนำภูมิปัญญาท้องถิ่นให้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมให้ นักเรียนได้เรียนรู้และการให้ข้อมูลย้อนกลับแก่นักเรียนทันทีเพื่อนักเรียนนำไปใช้พัฒนาตนเอง และ ควรทำกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพที่มุ่งเน้นการปฏิบัติการสอนและผลสัมฤทธิ์ของ นักเรียน เน้นจัดการเรียนการสอนบูรณาการสะเต็มศึกษา (STEM Education) และการจัดการเรียนรู้ เชิงรุกอย่างต่อเนื่องและมากยิ่งขึ้น (โรงเรียนจอมพระประชาสรรค์, 2561 : 90-94)

จากผลการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสาม ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ยังพบจุดที่ควร พัฒนาด้านคุณภาพของผู้เรียน คือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่มีผลการพัฒนาแบบไม่คงที่ โดยเฉพาะ กลุ่มสาระที่มีผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) น้อยกว่าค่าเฉลี่ย

ระดับประเทศ ดังนั้นครูควรพัฒนาช่วยเหลือและเอาใจใส่ผู้เรียนกลุ่มอ่อนในชั้นเรียน สถานศึกษาควรส่งเสริมให้ครูได้พัฒนาการออกแบบกระบวนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ให้ผู้เรียนมีสมรรถนะความสามารถในการคิด รู้จักคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ คิดอย่างสร้างสรรค์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ และคิดเป็นระบบ สถานศึกษาควรพัฒนาผู้เรียนสู่ความโดดเด่น โดยเฉพาะด้านทักษะการทำโครงการที่ผู้เรียนได้รับรางวัลในระดับประเทศหลายรายการ ควรเพิ่มทักษะกระบวนการโดยการจัดการเรียนการสอนแบบโครงงานเต็มรูปแบบในบางวิชา และควรส่งเสริมในการพัฒนาบทเรียนร่วมกัน (Lesson study) สร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพและการเปิดชั้นเรียน เพื่อต่อยอดและพัฒนาเป็นนวัตกรรมหรือแบบอย่างที่ดี โดยใช้กระบวนการวิจัยและพัฒนา (Research and development) (โรงเรียนจอมพระประชาสรรค์, 2562 : 1-3)

จากจุดเน้นที่ควรพัฒนาและข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะพัฒนารูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนจอมพระประชาสรรค์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 โดยเลือกพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุก เนื่องจากการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active learning) เป็นวิธีการสอน แนวการสอน หรือกลยุทธ์การสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญที่มุ่งให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้ โดยผู้เรียนมีโอกาสเรียนรู้ มีปฏิสัมพันธ์กับผู้สอนและเพื่อนในชั้นเรียน มีความร่วมมือกันและความรับผิดชอบร่วมกัน การมีวินัยในการทำงาน การแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบ การสร้างสถานการณ์ให้ผู้เรียน อ่าน พูด ฟัง และสะท้อนคิด จากการลงมือปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ซึ่งนำไปสู่การสร้างความรู้ของผู้เรียนจากสิ่งที่ลงมือปฏิบัติในระหว่างเรียนและมีครูผู้สอนเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนรู้ โดยดัชนีชี้วัดความสำเร็จของการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู ได้แก่ การแสดงออกของผู้เรียนทั้งการฟัง การพูด การอ่าน การเขียน และการไตร่ตรองสะท้อนคิด รูปแบบวิธีการสอนและเทคนิคการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญที่เน้นการสร้างความรู้ด้วยตนเอง และการมีสื่อการเรียนรู้ วัสดุอุปกรณ์ เทคโนโลยี แหล่งเรียนรู้ สถานที่ รวมถึงบรรยากาศและสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ (Meyers & Jones, 1993 : 20; วัชรา เล่าเรียนดี ปรณัฐ กิจรุ่งเรือง และอรพิน ศิริสัมพันธ์, 2560 : 66) จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่า การจัดการเรียนรู้เชิงรุกช่วยให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์กับการเรียนการสอน กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการคิดขั้นสูง โดยการอ่าน เขียน ถามคำถาม อภิปรายร่วมกัน และลงมือปฏิบัติจริง ผู้เรียนได้ลงมือทำเพื่อให้เกิดประสบการณ์ตรง แล้วใช้ความผิดพลาดที่เกิดขึ้นเป็นบทเรียนสำคัญในการแก้ปัญหาและปรับปรุงให้ดีขึ้น (วัชร กษพิชัยณรงค์ และคณะ, 2555 : 45) ช่วยพัฒนาทักษะความคิดระดับสูงอย่างมีประสิทธิภาพ ช่วยให้ผู้เรียนวิเคราะห์ สังเคราะห์และประเมินข้อมูลในสถานการณ์ใหม่ได้ดี รวมถึงช่วยให้ผู้เรียนเกิดแรงจูงใจจนสามารถชี้นำตนเองตลอดชีวิตในฐานะผู้ฝึกฝนการเรียนรู้ (Bonwell & Eison, 1991 : 2-3) ผู้สอนควรมีบทบาทสำคัญในการเตรียมความพร้อมในการสอนโดยการวิเคราะห์ผู้เรียน กำหนดเป้าหมายการพัฒนาผู้เรียน จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้

เชิงรุก จัดเตรียมทรัพยากรการเรียนรู้ แหล่งเรียนรู้ และสื่อการเรียนรู้ที่เหมาะสม จัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุกที่หลากหลาย จัดบรรยากาศในชั้นเรียนและสร้างบรรยากาศของการมีส่วนร่วมและส่งเสริมให้เกิดการร่วมมือในกลุ่มผู้เรียน ประเมินผลการเรียนรู้ด้วยวิธีการที่หลากหลาย และให้ข้อมูลสะท้อนกลับแก่ผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนเห็นความสามารถของตนเอง ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ และนำไปประยุกต์ใช้ในความเป็นจริงของชีวิตประจำวัน (ทวิวัฒน์ วัฒนกุลเจริญ, 2551 : 3; วัชราน เล่าเรียนดี ปรณัฐ กิจรุ่งเรือง และอรพิน ศิริสัมพันธ์, 2560 : 68 และณิรดา เวชญาลักษณ์, 2561 : 80-81) โดยหวังเป็นอย่างยิ่งว่ารูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนจอมพระประชาสรรค์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 ที่พัฒนาขึ้นนี้ จะช่วยพัฒนาครูให้มีความรู้ความเข้าใจ ทักษะความสามารถในการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้เชิงรุกที่มุ่งพัฒนาทักษะการเรียนรู้และเพิ่มพูนคุณลักษณะที่จำเป็นของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 รวมทั้งสมรรถนะความสามารถในการคิด รู้จักคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ คิดอย่างสร้างสรรค์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ และคิดเป็นระบบของผู้เรียน สามารถเป็นนวัตกรรมหรือแบบอย่างที่ดีแก่สถานศึกษาอื่นในการพัฒนาคุณภาพครูและคุณภาพผู้เรียนให้มีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์การวิจัย ดังนี้

1. เพื่อศึกษาองค์ประกอบของรูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนจอมพระประชาสรรค์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33
2. เพื่อสร้างรูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนจอมพระประชาสรรค์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33
3. เพื่อศึกษาผลการใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนจอมพระประชาสรรค์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33
4. เพื่อประเมินรูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนจอมพระประชาสรรค์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยนี้มีขั้นตอนการวิจัย 4 ขั้นตอน โดยกำหนดขอบเขตของการวิจัย ดังนี้

ตอนที่ 1 การศึกษาองค์ประกอบของรูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนจอมพระประชาสรรค์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33

ขั้นที่ 1 ศึกษาองค์ประกอบของรูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนจอมพระประชาสรรค์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 โดยการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา คือ ศึกษาองค์ประกอบของรูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนจอมพระประชาสรรค์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33

1.2 แหล่งข้อมูลด้านเอกสาร ได้แก่ แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ แนวคิดการจัดการเรียนรู้เชิงรุก แนวคิดการพัฒนาารูปแบบ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1.3 ตัวแปรที่ศึกษา คือ องค์ประกอบของรูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนจอมพระประชาสรรค์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33

1.4 ขอบเขตด้านระยะเวลา ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย คือ ปีการศึกษา 2561

ขั้นที่ 2 ศึกษาองค์ประกอบของรูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนจอมพระประชาสรรค์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 โดยการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

2.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา คือ ศึกษาองค์ประกอบของรูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนจอมพระประชาสรรค์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33

2.2 กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 10 คน ซึ่งมีคุณสมบัติเป็นผู้เชี่ยวชาญในด้านบริหารจัดการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษาอย่างน้อย 3 ปี หรือเป็นผู้ดำรงตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษาและมีประสบการณ์บริหารจัดการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา อย่างน้อย 3 ปี หรือเป็นผู้มีประสบการณ์ด้านการวิจัยและพัฒนาด้านการบริหาร การศึกษา อย่างน้อย 3 ปี หรือด้านการจัดการเรียนการสอนสาขาวิชาการบริหารการศึกษาใน ระดับอุดมศึกษา ได้มาโดยการคัดเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling)

2.3 ตัวแปรที่ศึกษา คือ องค์ประกอบของรูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนจอมพระประชาสรรค์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33

2.4 ขอบเขตด้านระยะเวลา ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย คือ ปีการศึกษา 2561

ตอนที่ 2 การสร้างรูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนจอมพระประชาสรรค์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33

ขั้นที่ 1 ยกร่างรูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนจอมพระประชาสรรค์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33

ผู้วิจัยนำข้อมูลจากการศึกษาในขั้นตอนที่ 1 มายกร่างรูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนจอมพระประชาสรรค์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 พร้อมทั้งจัดทำคู่มือการใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนจอมพระประชาสรรค์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33

ขั้นที่ 2 ตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนจอมพระประชาสรรค์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33

2.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา คือ ตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบและคู่มือการใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนจอมพระประชาสรรค์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33

2.2 กลุ่มผู้ให้ข้อมูล คือ ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 9 คน ซึ่งมีคุณสมบัติเป็นผู้เชี่ยวชาญในด้านการบริหารจัดการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษาอย่างน้อย 3 ปี หรือเป็นผู้ดำรงตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษาและมีประสบการณ์บริหารจัดการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา อย่างน้อย 3 ปี หรือเป็นผู้มีประสบการณ์ด้านการวิจัยและพัฒนาด้านการบริหาร การศึกษา อย่างน้อย 3 ปี หรือด้านการจัดการเรียนการสอนสาขาวิชาการบริหารการศึกษาใน ระดับอุดมศึกษา ได้มาโดยการคัดเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) โดยการใช้การสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship) และปรับแก้ตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

2.3 ตัวแปรที่ศึกษา คือ

2.3.1 ความเหมาะสมของรูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนจอมพระประชาสรรค์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33

2.3.2 ความเหมาะสมของคู่มือการใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนจอมพระประชาสรรค์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33

2.4 ขอบเขตด้านระยะเวลา ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย คือ ปีการศึกษา 2561

ตอนที่ 3 ผลการใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนจอมพระประชาสรรค์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา 33

1. ขอบเขตเนื้อหา คือ ศึกษาผลการใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนจอมพระประชาสรรค์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 ปีการศึกษา 2562

2. ขอบเขตด้านแหล่งข้อมูล

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ครูโรงเรียนจอมพระประชาสรรค์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 122 คน ได้มาโดยการคัดเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling)

3. ตัวแปรที่ศึกษา คือ

3.1 ผลการประเมินคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

3.2 ผลการประเมินการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู

3.3 ผลการประเมินผลงาน/ชิ้นงานของนักเรียน

4. ขอบเขตด้านระยะเวลา ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย คือ ปีการศึกษา 2562

ตอนที่ 4 การประเมินรูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนจอมพระประชาสรรค์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33

1. ขอบเขตเนื้อหา คือ ประเมินรูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนจอมพระประชาสรรค์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33

2. ขอบเขตด้านแหล่งข้อมูล

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ครูโรงเรียนจอมพระประชาสรรค์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 122 คน ได้มาโดยการคัดเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling)

3. ตัวแปรที่ศึกษา คือ ผลการประเมินรูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนจอมพระประชาสรรค์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 ใน 4 ประเด็น ได้แก่ ด้านความเป็นประโยชน์ ด้านความเป็นไปได้ ด้านความเหมาะสม และความถูกต้องครอบคลุม

4. ขอบเขตด้านระยะเวลา ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย คือ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562

นิยามศัพท์เฉพาะ

รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้เชิงรุก หมายถึง แบบแผน โครงสร้างที่เป็นกรอบการดำเนินงานที่แสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบสำคัญ 6 องค์ประกอบ ได้แก่ (1) หลักการ (2) วัตถุประสงค์ (3) องค์ประกอบของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (4) กระบวนการเรียนรู้ (5) การวัดและประเมินผล (6) เงื่อนไขความสำเร็จ เพื่อใช้ในการพัฒนาครูให้มีทักษะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกและการสร้างสรรค์นวัตกรรมการเรียนรู้จากการปฏิบัติงานจริงอย่างเป็นระบบและต่อเนื่องและเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาและเป้าหมายของหลักสูตรที่กำหนดไว้ แต่ละองค์ประกอบมีรายละเอียดดังนี้

1. หลักการของรูปแบบ หมายถึง ความเชื่อและแนวคิดพื้นฐานของรูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้เชิงรุก คือ การขับเคลื่อนชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูในสถานศึกษาโดยกระบวนการแบบร่วมมือรวมพลังและการทำงานเป็นทีม เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้เชิงรุกและพัฒนาวิชาชีพครูอย่างต่อเนื่องในบริบทของการปฏิบัติงานจริงผ่านกระบวนการเรียนรู้ร่วมกัน โดยมีเป้าหมาย คือ การพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

2. วัตถุประสงค์ของรูปแบบ หมายถึง สิ่งที่คาดหวังและต้องการให้เกิดขึ้นจากการใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ได้แก่ (1) การพัฒนาครูให้มีทักษะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกและการสร้างสรรค์นวัตกรรมการเรียนรู้จากการปฏิบัติงานจริงอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง และ (2) การพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

3. องค์ประกอบของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ประกอบด้วย 8 องค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบที่ 1 การแบ่งปันคุณค่าและวิสัยทัศน์ (Shared Values and Vision) องค์ประกอบที่ 2 การร่วมมือรวมพลังมุ่งสู่การเรียนรู้ของผู้เรียน (Collective focus on student learning) องค์ประกอบที่ 3 การร่วมมือรวมพลัง (Collaboration) องค์ประกอบที่ 4 การรับคำชี้แนะจากผู้เชี่ยวชาญและการสังเกตชั้นเรียน (Expert advice and study visit) องค์ประกอบที่ 5 การสนทนาสะท้อนผลการปฏิบัติงาน (Reflective dialogue) องค์ประกอบที่ 6 การจัดสภาพที่เอื้ออำนวย (Supportive Conditions) องค์ประกอบที่ 7 การสนับสนุนการเป็นผู้นำร่วมกัน (Supportive and Shared Leadership) องค์ประกอบที่ 8 ชุมชนกัลยาณมิตร (Caring community)

4. กระบวนการเรียนรู้ หมายถึง วิธีการเรียนรู้ของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษาโดยการพัฒนาบทเรียนร่วมกัน โดยมีขั้นตอนสำคัญ 5 ขั้นตอน ได้แก่ (1) ชั้นวิเคราะห์ (Analyze) (2) ชั้นวางแผนการจัดการเรียนรู้ (Plan) (3) ชั้นเปิดชั้นเรียนและการสังเกตชั้นเรียน

(Teaching and Observation) (5) ขั้นสะท้อนคิดเพื่อการพัฒนา (Reflect) และ (6) ขั้นสรุป แก้ไข ปรับปรุง และพัฒนาต่อเนื่อง (Revise)

4. การวัดและประเมินผล หมายถึง การวัดและประเมินผลการใช้การประเมินรูปแบบ ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ใน 3 ประเด็น ได้แก่ คุณภาพของ แผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุก และผลงาน/ชิ้นงานของนักเรียน

5. เงื่อนไขความสำเร็จ หมายถึง ปัจจัยที่สนับสนุนให้การดำเนินงานตามรูปแบบชุมชนแห่ง การเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้เชิงรุกประสบความสำเร็จ ได้แก่ (1) ดำเนินการ ขับเคลื่อนชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่องจนเป็นวัฒนธรรมองค์กร (2) สนับสนุนปัจจัยที่ช่วยให้การบริหารจัดการชุมชนแห่งการเรียนรู้ประสบความสำเร็จ (3) ผู้บริหาร และครูทุกคนต้องทำงานเป็นทีม มีความสามัคคี และความเชื่อมั่นในการขับเคลื่อนชุมชนแห่ง การเรียนรู้ทางวิชาชีพครูร่วมกัน (4) ครูต้องมีความรู้ความเข้าใจการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้เชิงรุก หมายถึง การ ร่วมมือร่วมพลังของผู้บริหารและครู โรงเรียนจอมพระประชาสรรค์ในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้เชิง รุกอย่างต่อเนื่อง เพื่อพัฒนาครูให้มีทักษะการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สมรรถนะการจัดการ เรียนรู้เชิงรุก และการสร้างสรรค์นวัตกรรมการเรียนรู้จากการปฏิบัติงานจริงอย่างเป็นระบบและ ต่อเนื่อง และเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาและเป้าหมายของ หลักสูตรที่กำหนดไว้

คุณภาพแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก หมายถึง ระดับความเหมาะสมของแผนการจัดการ เรียนรู้เชิงรุกที่จัดทำขึ้นจากการดำเนินงานตามรูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนา การจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนจอมพระประชาสรรค์ ประเมินโดยใช้แบบสอบถามชนิดมาตราส่วน ประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นซึ่งครอบคลุมด้านสาระสำคัญ ด้านมาตรฐาน การเรียนรู้และตัวชี้วัด ด้านจุดประสงค์การเรียนรู้ ด้านสาระการเรียนรู้ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านสื่อการเรียนรู้ และด้านการวัดและประเมินผล จำนวน 34 ข้อ

การจัดการเรียนรู้เชิงรุก หมายถึง ระดับความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูที่ เกิดขึ้นจากการดำเนินงานตามรูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ เชิงรุก โรงเรียนจอมพระประชาสรรค์ ประเมินโดยใช้แบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นซึ่งครอบคลุมด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ด้านสื่อการ เรียนรู้และแหล่งเรียนรู้ ด้านการจัดบรรยากาศและการบริหารชั้นเรียน ด้านการวัดและประเมินผล จำนวน 33 ข้อ

ผลงาน/ชิ้นงานของนักเรียน หมายถึง ระดับความคิดเห็นที่มีต่อผลงาน/ชิ้นงานของ นักเรียน ในประเด็นความถูกต้องของเนื้อหา การประยุกต์ใช้ ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ความถูกต้อง

เหมาะสม การเลือกใช้วัสดุ การนำเสนอผลงาน ความสวยงามและความสมบูรณ์ของงาน ระยะเวลาการนำไปใช้ในชีวิตประจำวันและสถานการณ์ได้จริง และผลงานเป็นแบบอย่างได้ ประเมินโดยใช้แบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจำนวน 10 ข้อ

การประเมินรูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้เชิงรุก หมายถึง ระดับความคิดเห็นของครูต่อรูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้เชิงรุก พัฒนาขึ้นและนำไปใช้จริงในโรงเรียนจอมพระประชาสรรค์ ในปีการศึกษา 2562 ประเมินโดยใช้แบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ซึ่งครอบคลุมด้านความเป็นประโยชน์ ด้านความเป็นไปได้ ด้านความเหมาะสม และด้านความถูกต้อง ครอบคลุม จำนวน 41 ข้อ

1. ด้านความเป็นประโยชน์ หมายถึง ระดับความคิดเห็นที่มีต่อการตอบสนองความต้องการใช้รูปแบบของครูในประเด็นที่เป็นประโยชน์ก่อให้เกิดการขับเคลื่อนชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูอย่างต่อเนื่อง มีกระบวนการเรียนรู้ร่วมกัน ทำให้ครูมีความรู้ความเข้าใจและทักษะการจัดการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุก การสร้างสรรค์นวัตกรรมที่เกิดจากการปฏิบัติงานจริง การพัฒนาสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ การเสริมสร้างการทำงานร่วมกันแบบกัลยาณมิตร การสร้างครูให้มีเป็นแกนนำหรือมีภาวะผู้นำทางวิชาการ การนิเทศ ติดตาม และประเมินผล และเป็นการเสริมสร้างการพัฒนาการเรียนรู้ ยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และผลงาน/ชิ้นงานของนักเรียน

2. ด้านความเป็นไปได้ หมายถึง ระดับความคิดเห็นของครูในความเป็นไปได้ที่ตระหนักเห็นความสำคัญ นำเอาความรู้และแนวทางจากรูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ไปใช้ในการพัฒนาการจัดการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกและสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกในชั้นเรียน และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในสถานศึกษาอื่นๆ ได้จริง

3. ด้านความเหมาะสม หมายถึง ระดับความคิดเห็นของครูต่อความเหมาะสมของรูปแบบที่มีความสอดคล้องและตอบสนองนโยบายของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง บริบทของสถานศึกษา องค์ประกอบของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูมีความเหมาะสมก่อให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันที่สามารถพัฒนาวิชาชีพครู สมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู และพัฒนาคุณภาพงานวิชาการของโรงเรียน

4. ด้านความถูกต้องครอบคลุม หมายถึง ระดับความคิดเห็นของครูต่อองค์ประกอบของรูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูเพื่อจัดการเรียนรู้เชิงรุกที่นำไปใช้เพื่อให้ครูมีทักษะการจัดการเรียนรู้เชิงรุก การสร้างสรรค์นวัตกรรม การพัฒนาคุณภาพผู้เรียน โดยมีกระบวนการแบบร่วมมือร่วมพลังและการทำงานเป็นทีมที่ความถูกต้อง ครอบคลุม ครบถ้วนตรงตามความต้องการอย่างแท้จริง

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. ได้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนจอมพระประชาสรรค์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 ที่มีความเหมาะสม มีความเป็นไปได้ และเป็นประโยชน์ สามารถนำไปพัฒนาการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนได้
2. ได้นวัตกรรมเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียนที่เกิดจากความร่วมมือร่วมพลังของครูตามรูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนจอมพระประชาสรรค์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33
3. ผลการพัฒนารูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนจอมพระประชาสรรค์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 ทำให้เกิดองค์กรแห่งการเรียนรู้และแนวปฏิบัติที่ดีในการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุกและการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนได้
4. รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนจอมพระประชาสรรค์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 ที่ได้จะเป็นประโยชน์ต่อครูและบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียนและสถานศึกษาอื่นๆ ในการนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุกและการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนได้